

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16-06-64168 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

לפני כבוד השופט דורון חסדאי

המבקשת	מאיה וולטר ע"י ב"כ עו"ד קובי קול
	נגד
המשיבה	אסם השקעות בע"מ ע"י ב"כ עו"ד תום אלקלעי

1

פסק דין

2

3

מבוא

4 מונחת בפני בקשה מוסכמת להסתלקותה של המבקשת, מאיה וולטר (להלן: "המבקשת") מבקשתה
5 לאישור תובענה כייצוגית כנגד "אסם השקעות בע"מ" (להלן: "המשיבה") וזאת בהתאם להוראת
6 סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").

7

רקע עובדתי ועמדות הצדדים בקצירת האומר

8 1. ביום 29.06.2016 הגישה המבקשת תובענה ייצוגית וכן בקשה לאישור תובענה כייצוגית (להלן:
9 "בקשת האישור") כנגד המשיבה.

10 2. כמובא מבקשת האישור, המשיבה הינה קונצרן מהגדולים במשק הישראלי, המשווקת מוצרים רבים
11 ושונים, לרבות חטיפים. המשיבה הינה אם לילד בן שנתיים הנוהגת לדבריה לרכוש עבור בנה חטיף
12 "במבה" מתוצרת המשיבה (להלן: "המוצר") על בסיס קבוע.

13 3. לטענת המבקשת, המשיבה שיווקה במשך תקופה את המוצר באריזת 80 גרם, ובשנים האחרונות
14 החלה לשווק את המוצר גם באריזת 60 גרם. שתי האריזות השונות נמכרות זו לצד זו, ובחלק
15 מהחנויות נמכר רק סוג אחד של האריזות. המבקשת טוענת כי היא זוכרת באופן עמום שבעבר נכתב
16 על גבי חלק המוצרים "גודל חדש", אולם במשך תקופה ארוכה אפילו כיתוב זה לא מופיע על אריזות
17 המוצר.

18 4. עוד נטען, כי על פי בדיקה שערכה המבקשת באינטרנט, מחירו של המוצר הקודם המכיל 80 גרם
19 (להלן יכונה גם "המוצר הרגיל") נע בין 2.45 ₪ לבין 5.9 ₪ ואילו מחירו של המוצר החדש המכיל 60
20 גרם (להלן יכונה גם: "המוצר המוקטן") נע בין 4.9 ₪ לבין 5 ₪. העובדה כי מחירו של מוצר רגיל
21 נמוכה לעיתים ממחירו של מוצר מוקטן, מעצימה לטענת המבקשת את העוול שנגרם לצרכנים
22 מהעובדה שהמשיבה אינה מסיבה את תשומת לב הצרכנים לעובדה כי קיימים שני מוצרים במשקלים
23 דומים, כאשר מוצר אחד מכיל כמות פחותה של במבה לעומת המוצר השני. זאת, שכן ברור כי צרכן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16-06-64168 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

- 1 שרוכש את המוצר המוקטן במחיר מלא, היה מעדיף לרכוש באותו הסכום או אף בסכום נמוך יותר,
2 את המוצר שתכולתו גדולה יותר.
- 3 5. לטענת המבקשת, המשיבה במעשה מפירה את הנחיות הממונה על הגנת הצרכן לעניין הקטנת
4 מוצרים, מיום 26.09.2006, הקובעות כי ככל וייצרן מקטין את תכולתו של מוצר זה או אחר, עליו
5 לציין את עניין ההקטנה במפורש, ולפרט בהבלטה בכמה אחוזים הוקטנה תכולת המוצר. ככל וגילוי
6 זה אינו מספק, יש אף להציב שילוט מתאים (ר' נספח א' לבקשת האישור). בנוסף הפנתה המשיבה
7 להחלטת הרשות להגנת הצרכן להטיל קנס כספי על המשיבה, וזאת בגין הקטנת חטיפי "ביסלי",
8 כאשר לצד חטיפים במשקל 67-70 גרם, החל המשיבה לשווק חטיפי "ביסלי" במשקל של 55 גרם,
9 וזאת מבלי ליידע את הציבור באופן הולם על כך.
- 10 6. נוסף על הפרת הנחיות הממונה על הגנת הצרכן, נטען להטעיה צרכנית ולהפרת חובת גילוי מכוח דיני
11 הגנת הצרכן, וכן לקיומם של עוולות מתחום דיני עשיית עושר ולא במשפט ודיני הנזיקין.
- 12 7. לאור האמור דורשת המבקשת כי כנגד המשיבה יינתן צו עשה לתיקון מחדליה וכן פיצוי על נזקי
13 העבר.
- 14 8. הקבוצה הנפגעת מהתנהלות המשיבה הוגדרה בבקשה לאישור כ"כלל ציבור הלקוחות שרכש מוצר
15 ממשפחת מוצרי "במבה" במשקל 60 גרם או משקל הקרוב לכך, החל ממועד תחילת השיווק ועד
16 למועד בירור התובענה או מועד הפסקת מכירת המוצר על ידי אוסם, לפי המוקדם מביניהם".
- 17 9. המבקשת העריכה את נזקה הממוני כעומד על הסך של 98 ₪, וזאת לפי הערכתה בדבר רכישה
18 חודשית של כ- 20 מוצרים בחודש, ובהתאם לנתונים ששאבה מאתר ויקיפדיה, לפיהם המשיבה
19 החלה בשיווק המוצר המוקטן בשנת 2015. להערכת המבקשת, ככל והוטעתה לגבי 25% מרכישותיה,
20 הרי מדובר על כ-80 מוצרים שנקנו תחת הטעיה, ובתשלום ביתר של 1.225 ₪ עבור כל מוצר.
- 21 10. נזקה הממוני של הקבוצה הועמד על הסך של 8,500,000 ₪ וזאת בהתאם לנתוני מכירות המוצר כפי
22 שפורסמו בעיתונות הכלכלית. נזקה הלא ממוני של הקבוצה הועמד על הסך של 1,500,000 ₪.
- 23 11. ביום 21.03.2017 הוגשה תגובת המשיבה לבקשת האישור. במסגרת תגובתה טענה המשיבה כי
24 המוצר המוקטן הינו מוצר חדש המתווסף למגוון מלאי חטיפי הבמבה הקיימים בגדלים שונים, ולא
25 בא להחליף את המוצר הרגיל. הסיבה בשלה הוחלט להוסיף גודל חדש של חטיף במבה הגיעה לדברי
26 המשיבה לאור דרישת הצרכנים, ועל מנת שניתן יהיה למכור את המוצר המוקטן במחיר נמוך יותר
27 ממחירים של חטיפי במבה אחרים. כך, נטען כי מחיר המחירון הקמעונאי של המוצר המוקטן נמוך
28 יותר מהמוצר הרגיל ב- 23%, ובפועל המוצר המוקטן נמכר לקהל הצרכנים בחנויות ב-30% פחות
29 ממחירו של המוצר הרגיל.
- 30 12. כמו כן, על מנת ליידע את קהל הצרכנים על המוצר החדש שהתווסף, הוסיפה המשיבה בראש המוצר
31 המוקטן, באופן בולט לעין, את הכיתוב "משקל חדש". המשיבה אף צירפה לתגובתה חוות דעת מטעם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16-06-64168 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

- 1 פרופ' חזי אופיר, מומחה לתורת ההתנהגות הצרכנית, ממנה עולה כי צרכנים סבירים רגישים
2 לשינויים בתחולת המוצר ויודעים לזהותם ולעמוד על קנקנם, קל וחומר כאשר הוסף לאריזות המוצר
3 המוקטן כיתוב המיידע על המשקל החדש.
- 4 13. לאור האמור, הרי שלדעת המשיבה אין בנמצא כל נזק, באשר המוצר המוקטן נמכר המחיר נמוך
5 יותר מהמוצר הרגיל, באופן ההולם את שיעור הפחתת התכולה.
- 6 14. אשר לטענה כי סימון המוצר המוקטן מפר את הנחיות הממונה על הגנת הצרכן, טענה המשיבה כי
7 שעה שמדובר במוצר שרק התווסף למלאי הקיים, הרי שאין שהנחיות אלו אינן רלוונטיות, ומכל
8 מקום נטען כי אין להנחיות אלו תוקף משפטי מחייב משום שלא פורסמו ברשומות. בדומה, נטען כי
9 אין להתייחס לקנס שהוטל על המשיבה בגין ייצור אריזות בגדלים שונים של חטיף "ביסלי", הן
10 משום שמדובר במוצרים שונים והן משום ששהוגש ערעור על קנס זה.
- 11 15. לאחר הגשת תגובת המשיבה הוגשה בקשת גילוי מסמכים, שבעקבותיה נערך דיון בפני בנוכחות
12 הצדדים. במסגרת הדיון, ולצד החלטה בבקשת גילוי המסמכים, סיכמו הצדדים כי ינסו לבוא ביניהם
13 בדברים לסיום כלל המחלוקות.
- 14 16. ביום 16.05.2018 הגישו הצדדים את בקשת ההסתלקות המוסכמת. במסגרת בקשת ההסתלקות
15 סוכם כי המשיבה תפעל לסימון האריזות המוקטנות בכיתוב "אריזות במשקל 60 גרם. מתווספת
16 למגוון האריזות הקיים", וזאת למשך תקופה של שלושה חודשים ובגופן מובלט ושונה מצבעה הכללי
17 של האריזה.
- 18 17. בנוסף, המשיבה תשיא תרומה ממגוון מוצריה בשווי לצרכן של 110,000 ₪ לעמותת "לתת", וזאת
19 בתוך 60 יום מיום אישור בקשת ההסתלקות.
- 20 18. הוסכם, כי כנגד ההסתלקות תישא המשיבה בגמול לתובעת בסך של 10,000 ₪ ובשכר טרחת באות
21 כוחה בסך של 40,000 ₪ בצירוף מע"מ, כנגד חשבונית מס ואישור על ניכוי מס במקור.
- 22 **דיון והכרעה**
- 23 19. בסעיף 16(א) לחוק תובענות ייצוגיות תשס"ו-2006 (להלן - חוק התובענות הייצוגיות) קבע המחוקק
24 תנאים לאישור הסתלקות צדדים מתובענה ייצוגית או מבקשה לאישורה, כהאי לישנא:
25 מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, אלא באישור
26 בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר
27 להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית המשפט; בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול
28 בית המשפט את אלה:
- 29 1. אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – האם
30 התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16-06-64168 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

2. התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה.
20. יוער, כי ס"ק 1 וס"ק 2 הוספו לאחרונה לחוק התובענות הייצוגיות במסגרת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10), התשע"ו-2016, במטרה למנוע תופעות של תביעות סרק "מתוגמלות", שהן למעשה תביעות סרק שלגוף הנתבע מעדיף לסלקן תמורת תשלום שכר טרחה וגמול תובע בהיקפים נמוכים למדי, חלף לנהל הליך שלם, גם כאשר אין ממש בתובענה הייצוגית.
- וכך נכתב בדברי ההסדר להצעת חוק זו (הצעת חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10) (הסדרי פשרה והסתלקות), התשע"ו-2016, פורסם ברשומות ביום 30.05.2016):
- "סעיף 16 לחוק מתנה הסתלקות מתובענה ייצוגית או קבלת טובת הנאה בקשר להסתלקות כאמור באישור בית המשפט. במקרים רבים הנתבע מסכים לתת לתובע טובת הנאה כדי לחסוך מעצמו את ניהול ההליך; בקשות כאלה מטילות עומס על מערכת המשפט, כרוכות בעלויות מיותרות לנתבעים ואינן משרתות את עניינם של חברי הקבוצה המיוצגת ושל הציבור. לפיכך מוצע לקבוע כי בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה לתובע המייצג או בא כוחו יידרש בית המשפט לשקול את התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה. עוד מוצע לקבוע כי אם בקשת ההסתלקות מוגשת לפני שהתובענה אושרה כיייצוגית, יבחן בית המשפט, במסגרת שיקוליו אם לאשר טובת הנאה כאמור, גם אם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה"
21. דומה, כי במסגרת תיקון זה ביקש המחוקק לאמץ את גישתם של בתי המשפט לעניין אי אישור בקשת הסתלקות "מתוגמלת" במצב בו התובענה אינה מגלה עילה ראויה, תוך התווית קריטריונים ברורים שעל בית המשפט לבחון בבקשות אלו. ר' לעניין זה את דבריו של בית המשפט העליון במסגרת ע"א 4714/13 מרון דיאב נ' חברת איי דיגיטל סטור בע"מ (פורסם בנבו, 2013):
- "לעניין זה נפסק, כי "אף שהחוק מותיר פתח לפסוק גמול לתובע גם אם לא זכה בתובענה, בהתקיים הצדקה מיוחדת לכך, אין מקום לפסוק גמול לתובע מייצג או שכר טרחה לבא כוחו כאשר התביעה שהוגשה אינה ראויה, וכאשר אין לקבוצה או לציבור ענין לעודדה" (עע"ם 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת ישראל – מנהל המכס ומס בולים, [פורסם בנבו] פסקה 20 (27.12.2010); וראו גם, ע"א 8430/99 אנליסט אי.אמ.אס. ניהול קרנות בנאמנות (1986) בע"מ נ' ערד השקעות ופיתוח תעשייה בע"מ, פ"ד נו(2) 247, 259 (2001)). בהקשר זה הובעה הדעה בספרות המשפטית, כי אין מקום לפסוק גמול למבקש להסתלק מבקשה לאישור תובענה ייצוגית (או שכר טרחה לבא-כוחו), כשמדובר בהליך שסיכוייו היו קלושים (ראו, אלון קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 87-89 (תשע"א) (להלן – קלמנט)); כן ראו, ע"א 1384/11 ז'טלני נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (30.1.2013) (להלן – עניין ז'טלני)). זאת, על מנת שלא לתמרץ את הגשתן של בקשות לאישור תובענות ייצוגיות מסוג זה."
22. למעשה, עניין התועלת המתקבלת במסגרת בקשת הסתלקות היוותה עוד קודם לכן אבן בוחן בעת אישור גמול ושכר טרחה בבקשות כגון דא, וראו דבריו של פרופ' א. קלמנט במאמרו בעניין זה כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 16-06-64168 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

- 1 **כאשר הבקשה הביאה לשינוי בהתנהגות הנפגע ולפיצוי הנפגעים, התובע ועורך-הדין זכאים**
2 **לגמול ושכר טרחה עבור זמנם, הוצאותיהם והיוזמה לפעולה כנגד הנתבע" (ר' א. קלמנט "פשרה**
3 **והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 88 (תשע"א)).** יחד עם זאת נקצב שיעור הגמול ושכר
4 הטרחה בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ובהתחשב בתועלת הספציפית המתקבלת בכל מקרה
5 ומקרה [ר' עוד: ת"צ 11784-12-11 דורפמן נ' טיב טעם רשתות בע"מ (פורסם בנבו, 13.06.2012);
6 ת"צ 39068-11-12 דרור אביטל נ' זוגלובק שיווק בע"מ (פורסם בנבו, 24.03.2013); ת"צ 48191-11-11;
7 13 בירגר נ' מי עדן ייצור (2007) בע"מ ואח' (פורסם בנבו, 17.08.2014); ת"צ 27043-06-14 ברוך חזן
8 נ' יעד חברה לדלק בע"מ (פורסם בנבו, 09.12.2014); ת"צ 15843-01-15 סנקוב נ' ארד הרצל בע"מ
9 (פורסם בנבו, 01.03.2015); ת"צ 13306-06-14 ציון נ' יפאורה - תבורי בע"מ ואח' (פורסם בנבו,
10 [10.03.2015].
- 11 23. בנסיבות העניין, סבורני כי לא ניתן לשלול כי התובענה הראתה בשלב זה עילה לכאורה, לכל הפחות
12 לעניין הפרת הנחיות הממונה על הגנת הצרכן. זאת, בשים לב כי בניגוד לטענת המשיבה כי הנחיות
13 הממונה על הגנת הצרכן לעניין הקטנת מוצרים לא חלות כאשר מדובר במוצר חדש המתווסף למלאי
14 הקיים, הרי שבהתאם להחלטת הרשות להגנת הצרכן בעניין הקנס על המשיבה בנוגע לחטיפי
15 "ביסלי" בגדלים שונים, דחתה הרשות המפרש טענה זו (ר' סעיף 11 לעמדת הרשות להגנת הצרכן,
16 שצורפה כנספח ב' לבקשת האישור). יוער, כי הערעור שהוגש על החלטה זו של הרשות להגנת הצרכן
17 נדחה.
- 18 24. אשר לשאלת התועלת הצומחת מהסדר ההסתלקות, סבורני כי אכן צומחת ללקוחות המשיבה תועלת
19 מסויימת מהוספת הכיתוב עליו הוסכם, אם כי תועלת מיטבית יותר היתה מתקבלת לו היתה מופנית
20 תשומת לב הצרכן לעובדה כי מדובר במוצר במשקל מוקטן. כמו כן, קמה גם תועלת לציבור נוכח
21 השאת תרומת המוצרים.
- 22 25. לאור האמור, אני מאשר את בקשת ההסתלקות. בקשות האישור תימחק וכן נדחית בזאת תביעתה
23 האישית של המבקשת כלפי המשיבה. המשיבה תגיש לעיון בית המשפט בתוך 90 יום אישור
24 מעמותת "לתת" בדבר תרומת המוצרים.
- 25 26. בנוסף, אני מאשר את הסכמת הצדדים לעניין הגמול למבקשת ושכר טרחת באות כוחו, וזאת לאור
26 היקפה וחשיבותה של התועלת הצומחת מבקשת ההסתלקות.
- 27 27. יחד עם האמור לעיל יובהר, כי לאור העובדה שבקשת הסתלקות אינה מקימה מעשה בית דין, ובשים
28 לב לדרישות הממונה על הגנת הצרכן ולעמדתו בנושא, הרי שאין בפסק דין זה כדי לכבול את ידי
29 הרשות להגנת הצרכן מלפעול כנגד המשיבה בעניין המוצר המוקטן במישור זה או אחר, במידה והיא
30 חפצה בכך.
- 31 28. משאין בהסתלקות המבקשת משום מעשה בית דין, ובהיעדר נסיבות מיוחדות מצדיקות זאת, לא
32 מצאתי כי יש צורך באיתור תובע חלופי או בפרסום הודעת ההסתלקות (להרחבה בעניין אי פרסומן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 64168-06-16 וולטר נ' אסם השקעות בע"מ

1 של הסתלקויות בהתאם לשיקול דעת בית המשפט ר': ת"צ (ת"א) 13675-03-09 דניאל מישורי נ'
2 דקלה חברה לבטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010); ת"צ (מרכז) 24356-04-10 בלהה הר-עוז נ' כלל
3 בריאות חברה לביטוח בע"מ (פורסם בנבו, 2010)).

4 סוף דבר

5 29. ההסתלקות מבקשת האישור שבכותרת מאושרת בזאת.

6 30. המשיבה תציג אישור על תרומת המוצרים לעמותת "לתת" בתוך 90 יום.

7 31. יחד עם הצגת האישור דלעיל, תגיש המשיבה עדכון על שינוי חזות האריזה והוספת הכיתוב
8 המוסכם, בצירוף תצהיר והעתק צילומי צבעוני של האריזה החדשה.

9 32. תביעתה האישית של המבקשת כנגד המשיבות נדחית.

10 33. הגמול ושכה"ט מאושרים כמפורט לעיל.

11 34. בנסיבות העניין אין מקום לאיתור מייצגים חלופיים כאמור בסעי' 16(ד)(1) לחוק. כפועל יוצא מכך
12 נמחקת בקשת האישור.

13 35. המזכירות תמציא את פסה"ד לב"כ הצדדים וכן למנהל מערכת בתי המשפט לצורך רישומו בפנקס
14 התובענות הייצוגיות.

15

16

17 ניתן היום, י"א סיוון תשע"ח, 25 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

18

דורון חסדאי, שופט

19

20

21

22